

Nr 262.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anvisande av medel till återuppförande av en nedbrunnen gymnastikbyggnad vid statens uppfostringsanstalt å Bona m. m.; given Stockholms slott den 21 mars 1930.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Georg Bissmark.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 21 mars 1930.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, LUNDAVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för justitiedepartementet, statsrådet Bissmark:

Styrelsen för statens uppfostringsanstalt å Bona har i skrivelse den 19 februari 1930 anmält, att gymnastikhuset vid anstalten natten till den 2 februari 1930 nedbrunnit till grunden samt att därvid den fasta och

lösa gymnastikappareljen jämte övriga i byggnaden förvarade inventarier gått förlorade.

Enligt beslut av 1919 års riksdag anvisades på tilläggsstat för år 1919 till uppförande vid Bonaanstalten av ett gymnastikhus samt anordnande därstädes av en övervakningsavdelning ett reservationsanslag å 85,000 kronor, därav för gymnastikhuset beräknades 80,000 kronor. Byggnaden var på grund av dåvarande överbeläggning vid anstalten avsedd att, då så erfordrades, jämväl tjäna såsom provisorisk förläggningsplats för elever. Med anlitanade av sålunda anvisade medel uppfördes under år 1920 ifrågavarande gymnastikhus efter ritningar, som uppgjorts av numera avlidne arkitekten David Lundegårdh. Kostnaderna för lös och fast gymnastikapparelj till byggnaden hava uppgått till 11,886 kronor.

Byggnaden var uppförd av trä under tegeltak samt uppvärmdes med kaminer, som eldades med ved. Elektrisk belysning var däri inledd. Huset användes, förutom för elevernas gymnastikövningar, jämväl såsom samlingslokal för eleverna och för anstaltens befattningshavare med familjer. Till elevernas och personalens förströelse hade däri installerats ett biografmaskineri med tillbehör.

Styrelsen för anstalten har i sin förutnämnda skrivelse hemställt, att Kungl. Maj:t ville till återuppförande av gymnastikbyggnaden samt till ersättande av vid branden förlorade, anstalten tillhöriga inventarier ävensom därvid förstörda, elever tillhöriga musikinstrument och persedlar till styrelsens förfogande ställa ett belopp av 78,750 kronor. Vid skrivelsen har fogats förteckningar, utvisande att inventarierna betingat ett anskaffningspris av 7,186 kronor 50 öre, samt att oförmälda musikinstrument och persedlar uppskattats till ett värde av 750 kronor.

*Bona-
styrelsen.*

Till stöd för sin hemställan anför styrelsen i huvudsak följande:

Förlusten av gymnastikbyggnaden hade icke blott vållat inställande av elevernas gymnastikövningar utan även medfört stora svårigheter vid elevernas sysselsättande och förströende under fritider samt beredande av rekreation för anstaltens personal. Gymnastikbyggnaden fyllde ett för uppfostringsanstaltens verksamhet betydelsefullt ändamål och behovet av en sådan byggnad torde få anses oavvisligt. Styrelsen hade icke ägt att brandförsäkra byggnaden. Till styrelsens förfogande borde därför ställas de medel, som erfordrades dels för byggnadens återuppförande i huvudsaklig överensstämmelse med de ritningar och den arbetsbeskrivning, som använts vid dess uppförande, dels för anskaffande av tillhörande fast och lös inredning dels ock för ersättande av vad i övrigt gått förlorat genom branden. Med hänsyn till den brandrisk, som vore förbunden med kamineldning i en träbyggnad av ifrågavarande art, hölle styrelsen dock för önskvärt, att värmeledning anordnades i densamma samt att vissa andra säkerhetsåtgärder vidtoges särskilt med hänsyn till byggnadens användande vid filmföreläsningar.

För att utröna kostnaderna för byggnadens uppförande samt förseen-

de med erforderlig gymnastikredskap hade anbud inforrats. Därvid hade beträffande gymnastikbyggnadens återuppförande två anbud erhållits, båda innefattande jämväl anordnande av värmeledning och slutande det ena å ett belopp av 62,000 kronor och det andra å ett belopp av 60,000 kronor. Å gymnastikappareljen med uppsättning hade likaledes två anbud avgivits, det ena, som avsåge bland annat 40 fack ribbstolar, lydande å 6,635 kronor och det andra, som omfattade 50 fack ribbstolar, å 8,800 kronor. I det senare anbudet inginge icke frakt till anstaltens järnvägsstation Karlsby. I båda anbuden förutsattes transport genom anstaltens försorg av materiel och uppsättarepersonal till och från Karlsby.

Installation av elektrisk belysning med mera samt leverans av armatur hade Allmänna svenska elektriska aktiebolaget i Västerås filial i Norrköping enligt anbud erbjudit sig att utföra för en sammanlagd kostnad av 1,625 kronor, häri ej inberäknad kostnad för kost och logis för montörer, transporter från järnvägsstationen till arbetsplatsen, skåp över gruppcentralen samt glödlampor. Vatten- och avloppsledningar funnes framdragna till byggnadsplatsen. För indragande av dessa ledningar i byggnaden och härför erforderlig materiel föreläge ett anbud å 1,120 kronor.

Ett biografmaskineri av ungefär motsvarande art som det, vilket gått förlorat vid branden, icke nytt men obetydligt begagnat, hade aktiebolaget Skandinaviska Kinematograffabriken i Stockholm erbjudit sig att leverera och installera för 1,700 kronor, vartill komme växelströmsomformare med mera för ett belopp av 550 kronor.

Enligt de sålunda till ledning vid anslagsberäkningen begärda anbudena skulle, efter de lägsta dylika, erfordras följande belopp för gymnastikbyggnadens återuppförande med fast och lös inredning, nämligen

för gymnastikhuset med värmeledning	kronor 60,000
» gymnastikapparelj	» 6,635
» installering av elektriskt ljus	» 1,625
» anordnande av vatten och avloppsledningar	» 1,120
» biografmaskineri	» 2,250

säger kronor 71,630,

vartill för vissa montage- och fraktkostnader, arbetsritningar, kontroll, avsyning och oförutsedda utgifter torde böra läggas ett belopp av

» 2,370

Summa kronor 74,000.

Uppgiften å vid branden förlorade, anstalten tillhöriga effekter med dessas anskaffningspris slutade å sammanlagt

kronor 7,186: 50,

vari emellertid intagits vissa i förut omförmälda anbud ingående fasta inventarier, nämligen

1 biografapparat	kronor 1,000
1 instrumenttavla m. m.	» 250
1 d:o » »	» 100
1 växelströmsmotor	» 1,089
1 likströmgenerator	» 400

samt

3 kaminer, vilka senare icke erfordrades vid anordnande av värmeledning i ett nyuppfört gymnastikhus,

» 775

tillhopa

» 3,614: —.

Om detta belopp avdroges, återstode ett belopp av	kronor 3,572: 50
Till sistnämnda belopp borde läggas för frakter, emballage och oförutsedda anskaffningskostnader förslagsvis	» 427: 50
tillhopa alltså	kronor 4,000: —.

Vid branden förlorades även några elever tillhöriga musikinstrument och beklädnadspersedlar, vilka vore upptagna i särskild förteckning med därå i avseende å musikinstrumenten av anstaltens musiklärare angivna värden, utgörande sammanlagt 750 kronor. För dessa instrument och persedlar torde de å förteckningen upptagna eleverna böra beredas ersättning.

För gymnastikhusets återuppförande samt gymnastikapparelj, indragande av ledningar för elektriskt ljus, vatten och avlopp jämte biografmaskineri hade alltså beräknats ett belopp av	kronor 74,000
för ersättande av brunnna anstaltsinventarier	» 4,000
samt	
för ersättande av elever tillhöriga musikinstrument och be- klädnadspersedlar	» 750
	tillhopa kronor 78,750.

Därest det enligt utredningen erforderliga beloppet ställdes till styrelsens förfogande, skulle styrelsen givetvis låta i författningssenlig ordning utbjuda byggnadsarbete och inventarieleveranser.

För att byggnadsarbetet och inventarieanskaffningen måtte kunna snarast möjligt påbörjas, vore önskligt, att de medel, som härför kunde erfordras före nästkommande budgetårs ingång, bleve tillgängliga omedelbart efter det beslut om anslag blivit fattat.

Länsstyrelsen
i Östergöt-
lands län.

Länsstyrelsen i Östergötlands län, som är tillsynsmyndighet för anstalten, har i infortrat utlåtande tillstyrkt framställningen, under framhållande att det för anstaltens verksamhet måste anses nödvändigt, att den nedbrunna gymnastikbyggnaden, så snart ske kunde, återuppbyggdes samt det av styrelsen äskade beloppet icke syntes högre än för ändamålet krävdes.

Byggnads-
styrelsen.

Byggnadsstyrelsen, som jämväl avgivit utlåtande, har icke funnit något att för sin del i ärendet erinra.

Statskontoret.

Slutligen har statskontoret i infortrat utlåtande anfört, att för beredande av medel för ifrågavarande ändamål väl ej annan utväg torde stå öppen än att hos riksdagen anhålla om anvisande av särskilt anslag, vilket lämpligen torde böra erhålla reservationsanslags natur. Därest det skulle visa sig, att någon del utav vad riksdagen eventuellt anvisade såsom anslag å riksstaten för budgetåret 1930/1931 vore behövlig redan under innevarande budgetår, torde erforderliga medel kunna utgå såsom förskott för att sedermera, när anslaget bleve tillgängligt, ersättas.

Departements-
chefen.

Gymnastikens stora betydelse som uppfostringsmedel torde vara tillräckligt erkänd för att här behöva närmare utvecklas. Att en anstalt som Bonaanstalten, där ett stort antal ynglingar äro sammanförda för att upp-

fostras, blir satt i tillfälle att på ett ändamålsenligt sätt använda gymnastiken i sin fostrande verksamhet har visat sig vara en angelägenhet av vikt. Ett gymnastikhus vid Bona fyller även ett nödvändigt behov av en samlingshall för eleverna och för anstaltens personal med familjer. Bonaanstaltens isolerade belägenhet gör detta behov större än för andra anstalter, som äro belägna å orter, där personalen och deras familjer kunna få förströelse på annat håll. Jag finner alltså behovet av en gymnastiklokal vid Bona oavvisligt och förordar utan tvekan Bonastyrelsens hemställan om beviljande av särskilda medel för uppförande av en ny byggnad i den brunnas ställe. Likaledes torde i enahanda ordning ersättning böra beredas för brunna anstaltsinventarier och för eleverna tillhöriga musikinstrument och persedlar, som vid branden gått förlorade.

Emot storleken av det för ändamålet begärda beloppet, 78,750 kronor, har jag intet att erinra. Statskontoret har i sitt utlåtande ansett, att särskilt anslag för ändamålet bör äskas å riksstaten. Med hänsyn till utgiftens art och då medel för gymnastikbyggnadens återuppförande erfordras snarast möjligt, sålunda redan under nu löpande budgetår, synes emellertid ifrågasvarande kostnad böra gäldas av anslaget till oförutsedda utgifter.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Kungl. Maj:t må till gäldande av kostnaderna för uppförande av nytt gymnastikhus vid statens uppfostningsanstalt å Bona, för anskaffande av gymnastikredskap och inventarier till samma byggnad samt för ersättande av vissa elever vid anstalten tillhöriga musikinstrument och persedlar, som vid ifrågasvarande ellsolycka gått förlorade, av det i riksstaten uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter taga i anspråk ett belopp av högst 78,750 kronor.

Till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt tackes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skall proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

H. Stefenson.